FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Møte om eksamen og vurdering 2016

Molde 3. februar 2016

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Lenkje til presentasjonane finn de på påmeldingssida til møtet:

https://www.fylkesmannen.no/More-og-Romsdal/Kurs-og-konferansekalender/Eksamen-og-Vurdering/

- Vi legg også ut ein eigen presentasjon som ikkje vert gått gjennom i dag med praktisk informasjon om eksamen og PGS-A.
- Vi sender også ut vårt årlege brev med informasjon om eksamensgjennomføringa.

Fylkesmannen: Eksamen

Fylkesmannen har som oppgåve å gjennomføre sensuren og klagehandsaming for skriftleg eksamen i grunnskolen, vidaregåande opplæring og grunnskoleopplæring i tråd med forskrift og retningslinjer.

Arbeidet omfattar m.a.:

- å veilede skular og <u>skuleeigarar</u> i arbeidet med prøver og eksamen
- brukarstøtte PAS / PGS
- oppnemning av sensorar
- fordeling av sensorane i eksamenssystemet
- innkalling og gjennomføring av sensorskulering og fellessensur
- organisere klagebehandling ved klager på eksamenskarakterar
- medverke til å utarbeide karakterstatistikk

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

fylkesmannen.no/mr

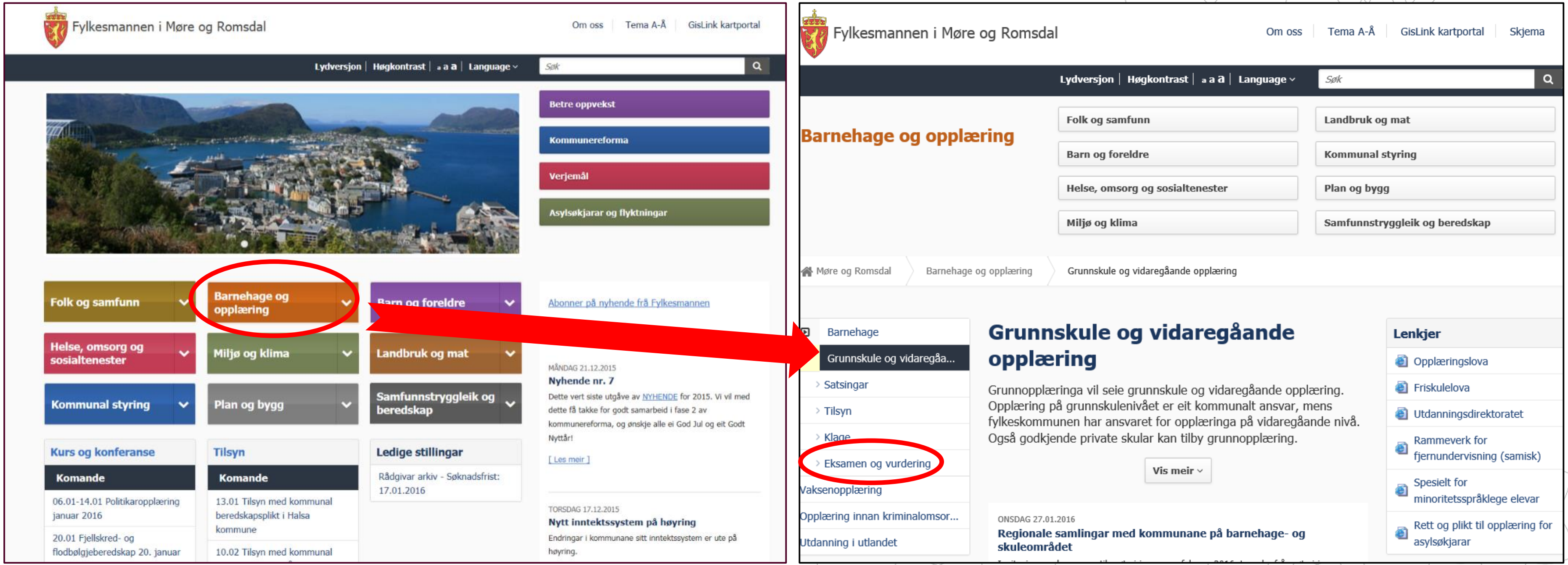

https://www.fylkesmannen.no/More-og-Romsdal/Barnehage-og-opplaring/Grunnskule-og-vidaregaande-opplaring/Eksamen-og-prover/

Fylkesmannen: Eksamen og vurderingsfeltet

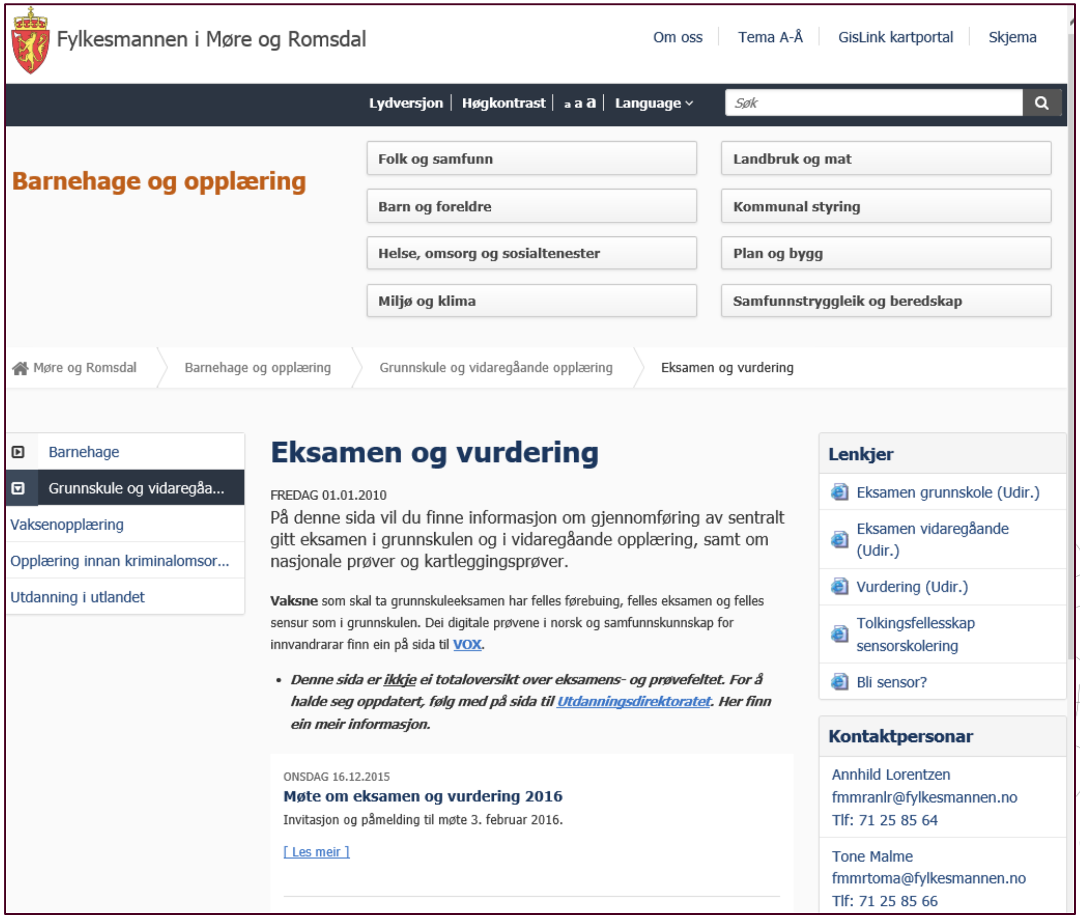
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Om oss | Tema A-Å | GisLink kartportal | Skjema

Lydversjon | Høgkontrast | a a a | Language

Søk

Barnehage og opplæring

Folk og samfunn
Landbruk og mat
Barn og foreldre
Kommunal styring
Helse, omsorg og sosialtenester
Plan og bygg
Miljø og klima
Samfunnstryggleik og beredskap

Møre og Romsdal > Barnehage og opplæring > Grunnskule og vidaregåande opplæring > Eksamen og vurdering

Barnehage
Grunnskule og vidaregåa...
Vaksenopplæring
Opplæring innan kriminalomsor...
Utdanning i utlandet

Eksamen og vurdering

FREDAG 01.01.2010

På denne sida vil du finne informasjon om gjennomføring av sentralt gitt eksamen i grunnskulen og i vidaregåande opplæring, samt om nasjonale prøver og kartleggingsprøver.

Vaksne som skal ta grunnskuleeksamen har felles førebuing, felles eksamen og felles sensur som i grunnskulen. Dei digitale prøvene i norsk og samfunnskunnskap for innvandrarar finn ein på sida til VOX.

- *Denne sida er ikkje ei totaloversikt over eksamens- og prøvefeltet. For å halde seg oppdatert, følg med på sida til Utdanningsdirektoratet. Her finn ein meir informasjon.*

ONSDAG 16.12.2015

Møte om eksamen og vurdering 2016

Invitasjon og påmelding til møte 3. februar 2016.

[Les meir]

Lenkjer

- Eksamen grunnskole (Udir.)
- Eksamen vidaregåande (Udir.)
- Vurdering (Udir.)
- Tolkingsfellesskap sensorskolering
- Bli sensor?

Kontaktpersonar

Annhild Lorentzen
fmmranlr@fylkesmannen.no
Tlf: 71 25 85 64

Tone Malme
fmmrtoma@fylkesmannen.no
Tlf: 71 25 85 66

Informasjon frå Fylkesmannen

Her finn de informasjon og brev ut som gjeld eksamen (datoar, møter + sensur) i Møre og Romsdal.

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kontaktpersonar eksamen og vurdering

Seniorrådgivar Annhild Lorentzen

E-post: fmmranlr@fylkesmannen.no
Tlf.: 71 25 85 64

Rådgivar Tone Malme

E-post: fmmrtoma@fylkesmannen.no
Tlf.: 71 25 85 66

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

AKTUELT OM INDIVIDUELL VURDERING 2016

Om rett til vurdering

Alle elevar, lærlingar og lærekandidatar har rett til vurdering

- Retten til vurdering utløyser rett til undervegsvurdering, sluttvurdering og dokumentasjon av opplæringa jf. forskrifta *§ 3-1*

- **I fag:** Fremje læring, vise kompetanse undervegs og ved avsluttinga av opplæringa
- **I orden og åtferd:** gje informasjon, skape sosialisering og eit godt skolemiljø jf. forskrifta *§ 3-2*

Undervegsvurdering

Undervegsvurderinga skal gjevast løpande og systematisk

Fire forskriftsfesta prinsipp:

- forstå kva dei skal lære og kva som vert forventa
- tilbakemeldingar
- framovermeldingar
- eigenvurdering

forskrifta § 3-11 til § 3-15

Sluttvurdering

Standpunktkarakterar og eksamen

- ved avslutningen av opplæringen
- bredt vurderingsgrunnlag

forskrifta § 3-17 til § 3-19

Om sluttvurdering i forskrifta kap. 3

III. Sluttvurdering
§§ 3-3 og 4-11 *Grunnlaget for vurdering i fag*

- Grunnlaget for vurdering i fag *er kompetansemåla* for fag slik dei er fastsette i læreplanverket.

V. Eksamen
§§ 3-25 og 4-18 Generelle føresegner

- Eksamen skal vere i samsvar med læreplanverket.(…)
- Eleven skal få vist kompetansen sin i faget. (…)
- Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven (…) slik den kjem fram på eksamen.

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Grunnlaget for vurdering

Grunnlaget for vurdering i fag

- **Kompetansemåla i læreplanverket**
- Føresetnader, fråvær, orden og oppførsel har ikkje noko med vurderinga av faget å gjere
- Eleven skal møte fram og delta aktivt, slik at læraren får grunnlag til å vurdere kompetansen jf. forskrifta *§ 3-3*
- Stort fråvær, eller andre særlige grunnar kan føre til at læraren ikkje har vurderingsgrunnlag (IV) jf. forskrifta *§ 3-3*
- Krav om skriftleg varsel ved tvil jf. forskrifta *§ 3-7*
- Karakterar frå 1-6 som viser kompetansen frå 8.årstrinn jf. forskrifta *§ 3-4* Hva sier tilbakemeldingene?

Kompetanseomgrepet

Kompetanse er i LK06 forstått som *evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer*. Elevene viser kompetanse i konkrete situasjoner ved å bruke kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver.

- **Å mestre komplekse utfordringer.** «(…) fordi mange oppgaver eller situasjoner er komplekse er kompetanse ofte noe mer enn én ferdighet eller én kunnskap. Ofte må kunnskaper og ferdigheter kombineres og brukes sammen. Kompetansemålene i læreplanene vil derfor ofte bestå av både kunnskaper og ferdigheter som sammen utgjør kompetansen. Noen ganger må enkelte kunnskaper og ferdigheter øves på hver for seg, men de må så settes sammen for å utgjøre kompetansen. (…)»

Udir: *Veileder i lokalt læreplanarbeid*

Grunnlaget for vurdering i orden og åtferd

- **Skulens ordensreglement!**
- Ein karakter i orden, og ein i åtferd
- Karakter i orden og åtferd skal ikkje virke inn på karakter i fag
- Føresetnader skal takast omsyn til
- Enkelthendingar skal vanligvis ikkje få avgjerande vekt
- Fråvær kan påvirke enten orden eller oppførsel jf. forskrifta *§ 3-5*
- Skal få G hvis ikkje det er klare (Ng) eller spesielle tilfeller med store avvik (Lg) frå vanlig orden eller åtferd. Hvis ikkje G skal det varsles. Forskrifta *§ 3-6 og § 3-7*

Fråvær frå opplæringa

- Skal ikkje spele inn på karakterar i fag, men kan føre til IV
- Kan spele inn på karakter i orden eller åtferd
- Fråvær skal førast i eit forsvarleg system og på vitnemålet/kompetansebeviset
- Fråværsgrense frå aug. 2016 (vgo)

Fråvær og karakterar i fag, orden og åtferd skal førast i eit forsvarleg system
Karakterane er fastsett når dei er ført
Fråvær skal dokumenterast kvart halvår.

Forskrifta § 3-39

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

EIT UTVAL FORSKRIFTSENDRINGAR I KAPITTEL 3 - 2015

På nettstaden til UDIR

A- A+ Nyheter | Presse | Nettstedskart | Om Utdanningsdirektoratet | In English | RSS

Utdanningsdirektoratet

Utdanning Barnehage

Læreplaner | Vurdering | Læringsmiljø | Skoleutvikling | Regelverk | Tall og forskning | Samlesider | SØK

Du er her: Utdanning → Vurdering → Endringer i regelverket om vurdering

Last ned PDF · Skriv ut · Del

- Eksamen grunnskole
- Eksamen videregående
- Fag- og svenneprøver
- Kartlegging grunnskole
- Kartlegging videregående
- Karakterstøttende prøver
- Læringsstøttende prøver
- Nasjonale prøver
- Standpunktkarakter
- Vitnemål og kompetansebevis
- Vurdering for læring

Endringer i regelverket om vurdering

Her finner du en oversikt over endringene i vurderingsforskriften. De fleste endringene gjelder fra dette skoleåret. Fraværsgrense i videregående opplæring blir innført fra skoleåret 2016-2017.

Artikkel | Publisert: 19.06.2015 | Sist endret: 07.10.2015

Kunnskapsdepartementet fastsatte 18. juni 2015 en rekke endringer om vurdering i forskrift til opplæringsloven og forskrift til friskoleloven. Fra 1. august 2015 gjelder derfor noen nye regler for vurdering.

Les mer

Oversikt over alle forskriftsendringene (Lovdata.no)

Høringdokumentene

Noen av endringene er justeringer som skal gjøre regelverket enklere å forstå, mens andre er faktiske endringer. Forskriftsteksten baserer seg i stor grad på forslagene og merknadene som var på høring våren 2015.

Mens de aller fleste endringene trer i kraft fra 1. august 2015, blir

Kvar finn ein lettast fram til endringane i kap. 3?

- Oversikt over endringar i lov og forskrift frå førre utgåve
- Om lovarbeidet i Stortinget
- Opplæringslova
- Forskrift til opplæringsloven
- Fire andre forskrifter
- Utdrag frå aktuelt forarbeid og kommentarar
- 85 tolkingsuttalar til lova
- 52 tolkningsuttalar til forskrifta
- Aktuelle rundskriv og andre dokument
- viser til andre aktuelle lover
- Stikkordregister

Oppdraget og prosessen fram mot endringane

Bakgrunn: Oppdragsbrev 18-14 fra Kunnskapsdepartementet til UDIR 3. juli 2014.

Punktet om regelverksendringar hadde tre delar:

- Innføring av maksimumsgrense for fravær i vgs
- Underveisvurderinga si tyding for standpunktkarakteren
- Endringar som gjer forskrifta meir oversiktleg og tydeleg, og som kan frigjere tid.

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Oppdraget og prosessen

Oppdragsbrev 18-14 fra Kunnskapsdepartementet til UDIR 3.juli 2014

- Desember 2014: Utdanningsdirektoratets forslag og tilrådingar til KD
- Februar – april 2015: Høyring – Totalt 700 høyringssvar
- Mai 2015: Utdanningsdirektoratets oppsummering av høyringa og tilrådingar til KD
- 18. Juni 2015: Endringar fastsett og gjeldande frå 1. august 2015 (NB! Fråværsgrenser vgo frå 1.aug 2016).

Kva vart ikkje endra?

- Fråværsgrense vgo kjem, men ikkje før skuleåret 2016-2017 (frå 1.august 2016)
- Rett til ein halvårleg samtale med kontaktlærar eller instruktør om fagleg utvikling vart ståande (§ 3-11).
- Kravet om at fråvær skal dokumenterast kvart halvår vart ståande (er flyttet fra § 3-16 til § 3-39).

Kva vart endra i forskrifta kap 3?
- eit utval endringar

Sjå i opptrykt hefte i mappa

Rydda opp i § 3-2. Formålet med vurdering

§ 3-2 omhandlar no berre formålet med vurdering

- Undervegsvurderinga sin funksjon (som reiskap i læreprosessen) står no berre i § 3-11
- Samanhengen mellom undervegs- og sluttvurdering i tidligare siste ledd er erstatta med ny § 3-16

Tilsvarende endringer i § 4-2 og forskrift til friskoleloven § 3-2

Endringer i § 3-3 utover innføring av fraværsgrense i vgs

§ 3-3. Grunnlaget for vurdering i fag: Formuleringa «*dei samla*» er fjerna

- *Grunnlaget for vurdering i fag er (dei samla) kompetansemåla i læreplanane for fag slik dei er fastsette i læreplanverket, jf. § 1-1 eller § 1-3*

«Minibussbestemmelsen» er oppheva, men lærar og instruktør skal framleis sørge for at elevane får vurdering, jf § 3-1.

Tilsvarande endringar i § 4-3 og forskrift til friskoleloven § 3-3

Presisering i § 3-12. Eigenvurdering

Nytt første punktum for å gjere tydeleg hensikta med eigenvurdering

- oppøve til metalæring – lære å lære, jf læringsplakaten: *stimulere elevane og lærlingane/lærekandidatane til å utvikle eigne læringsstrategiar og evne til kritisk tenking*

Husk også at andre punktum har tre element:

- Vurdere eige arbeid (kva fikk eg til i denne oppgåva?
- Vurdere eigen kompetanse (kva meistrar eg i faget?)
- Vurdere eigen faglege utvikling (korleis veit eg at eg lærer og utviklar meg i faget?)

Kravet til dokumentering i tidlegare § 3-16 er oppheva

Kravet i oppll § 13-10 om at skoleeigar skal ha eit forsvarleg system for å sikre at eleven får oppfylt rettene sine står fast

- Skoleeigar kan framleis fastsette meir omfattande krav til skriftleggjering
- Kravet til dokumentasjon i høve evt klage på standpunktkarakter er annleis enn det som tidligere var kravet i § 3-16
- I vurderinga av kor mykje av undervegsvurderinga som vert gjort skriftleg, bør lærarens tidsbruk og elevens læring vere viktige omsyn
- Dokumentering av fråvær kvart halvår, som sto i tidligere § 3-16 første ledd, er nå flyttet til § 3-39 femte ledd

Ny § 3-16

Samanhengen mellom undervegsvurderinga og standpunktkarakteren i fag

- Første punktum i § 3-16 er flytta frå § 3-18
  Endra frå *«(…) inntil standpunktkarakteren er fastsett»* til
  «(…) gjennom opplæringstida i faget»

- Siste punktum er klar på at den kompetansen eleven viser i løpet av opplæringa, er ein del av grunnlaget for standpunktvurderinga
- Eleven skal framleis ha høve til å prøve og feile undervegs
- Framleis ikkje høve til å gje standpunktkarakter basert på gjennomsnittet av karakterer gitt i undervegsvurderinga

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Samanhengen mellom undervegs- og standpunktvurdering

Filmen finn de på UDIR sine VFL-sider: Film

Vurdering for læring

Utdanningsdirektoratet

FIRE PRINSIPPER FOR UNDERVEISVURDERING | UNDERVEIS- OG SLUTTVURDERING | RETTFERDIG OG RELEVANT VURDERING | UTVIKLINGSARBEID OG LÆRENDE NETTVERK

Du er her: Utdanning → Sammenhengen mellom underveis- og sluttvurdering

Last ned PDF Skriv ut

Sammenhengen mellom underveis- og sluttvurdering

I filmen ser vi hvordan lærerne på Hommelvik ungdomsskole i Malvik kommune arbeider for å skape sammenheng mellom underveis- og sluttvurdering. Henning Fjørtoft, førsteamanuensis ved NTNU kommenterer skolens praksis.

Video | Publisert: 21.01.2015 | Sist endret: 22.01.2015

Kompetanseomgrepet

Kompetanse er i LK06 forstått som *evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer*. Elevene viser kompetanse i konkrete situasjoner ved å bruke kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver.

- **Å mestre komplekse utfordringer.** «(…) fordi mange oppgaver eller situasjoner er komplekse er kompetanse ofte noe mer enn én ferdighet eller én kunnskap. Ofte må kunnskaper og ferdigheter kombineres og brukes sammen. Kompetansemålene i læreplanene vil derfor ofte bestå av både kunnskaper og ferdigheter som sammen utgjør kompetansen. Noen ganger må enkelte kunnskaper og ferdigheter øves på hver for seg, men de må så settes sammen for å utgjøre kompetansen. (…)»

Udir: *Veileder i lokalt læreplanarbeid*

... framhald ny § 3-16

Samanhengen mellom undervegsvurderinga og standpunktkarakteren i fag

- Standpunktkarakteren skal framleis basere seg på eit breitt grunnlag som samla viser den kompetansen eleven har i faget
- Læraren skal framleis bruke sitt faglege skjønn i ei samla vurdering av eleven sin kompetanse mot slutten av opplæringa

Tilsvarende endring er gjort i forskr § 4-10 og forskr til friskoleloven§ 3-15

Tidspunkt for når standpunktkarakter skal være satt - § 3-18, 4. ledd

Tidspunkt for når standpunktkarakter i fag med lokalt gitt eksamen må vere sett, er endra.

- **Det er berre standpunktkarakterar i fag som elevar på trinnet vert trekt ut i, som må settast før skulen gjennomfører den første lokalt gitte eksamen på trinnet**.

- Hensikten er å gje større lokal fridom, at eksamensresultatet i faget ikkje skal ha verknad på standpunktkarakteren, og å halde lenger på eleven sin motivasjon

Tilsvarande endring er gjort i forskrifta § 4-12, og forskrift til friskoleloven § 3-17.

Ny § 3-28a Tidspunkt for gjennomføring av sentralt gitt eksamen

Ny bestemmelse og konsekvenser av å komme for sent.

- Eksamen skal starte kl.09.00 norsk tid og avsluttes etter fem timer om ikke annet er oppgitt.
- Elever eller privatister som kommer for sent, men før kl. 10, får ta eksamen.
- Elever eller privatister som kommer etter kl. 10 får ikke ta eksamen.
- Hovedregelen er at ingen får forlate eksamenslokalet før kl.10. Unntak må vurderes konkret.

Tilsvarende bestemmelse i forskrifta § 4-21 a og forskrift til friskoleloven§ 3-26 a.

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

EKSAMEN 2016

Utdanningsdirektoratet og informasjon om eksamen

All informasjon om eksamen finner du: Udir.no

- http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen-grunnskole/
- http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen-grunnskole/Viktige-meldinger-for-eksamen-i-grunnskolen/
- http://www.udir.no/Lareplaner/Aktuelt/nytt-for-grunnskole-og-videregaende-opplaring-i-2016/
- Årets eksamensbrev er «i kjømda»

Eksamensrettleiingar

[Eksamensrettleiingar](#) i engelsk, matematikk og norsk 2016 ligg no ute på UDIR sine sider

«Denne eksamensrettleiinga gir informasjon om sentralt gitt eksamen og korleis denne skal vurderast. Rettleiinga skal vere kjent for elevar, vaksne deltakarar, privatistar, lærarar og føresette i god tid. Sensorane må bruke rettleiinga som ei felles referanseramme i arbeidet sitt.»

Eksamensoppgåver i post

2015: Ein del uregelmessigheter knytt til sending og mottak av eksamensoppgåvene:

- Eksamensoppgåvene er strengt konfidensielle!
- Posten la pakker i skolens postkasse – vær obs!
- Adressert til rektor – andre må ha fullmakt frå rektor
- Må oppbevares sikkert på skulen

Elevsvar med begrunning

Det vert ikkje lagt ut nye elevsvar med grunngjeving av karakter for 2015. [Elevsvara frå 2014](#) ligg ute framleis.

- www.udir.no:

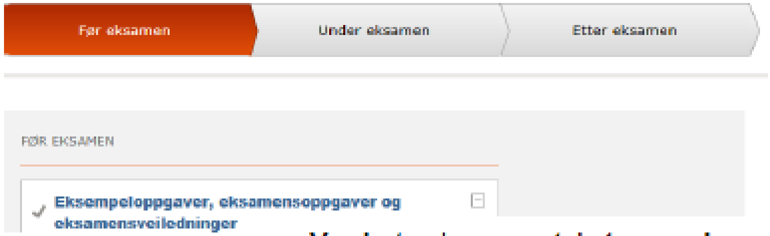

Vurderte eksamenstekster norsk og engelsk

Eksempler på vurderte elevsvar med ulike karakterer fra eksamen våren 2014.

[Eksamensbesvarelser med begrunnelse for karakteren](#)

Eksamensbesvarelsene på denne siden kan brukes for å tydeliggjøre hva som kreves til sentralt gitt eksamen på 10. trinn. I tillegg kan besvarelsene brukes i underveisvurderingen og av sensorene som referanse ved sensuren.

Matematikkeksamen

Todelt eksamen på alle nivåer

- Del 1 **uten** hjelpemiddel
- Del 2 med hjelpemiddel

Grunnskulen:

- Del 1: 2 timar
- Del 2: 3 timar. Elevane har behov for datamaskin med grafteiknar og rekneark
- Eksempeloppgåve matematikk (ny ordning) del 1 og 2 og kommentar på UDIR sine sider.
- Oppmannsrapport 2015: Møre og Romsdal /Sogn og Fjordane

Hjelpemiddel til eksamen

Skuleeigar har ansvaret for den praktiske gjennomføringa av eksamen. Å kontrollere reglane for hjelpemiddelbruk er eit lokalt ansvar.

Nettbaserte hjelpemidler

- Skolene kan velje å la elevane nytte nettbaserte hjelpemiddel under modell 1 og modell 2, del 2. Dette gjeld berre om skulane er i stand til å isolere dei aktuelle IP-adressene. Nettbaserte hjelpemiddel vil seie førebuingsdelar, læringsressursar, oppslagsverk eller ordbøker. Det er ikkje tillatt med samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre under eksamen.

- Oversettingsprogram er ikkje tillatt

Plagiat er ikkje fusk!

Plagiat er manglande kjeldekritisk kompetanse gjennom å bruke kjelder som ikkje vert oppgitt i elevsvaret. Krav: Kjeldene skal vere etterprøvbare slik at sensor skal finne fram til dei. I nokre fag har ein også spesifikke kompetansemål som omhandlar kjeldekritikk og bruk.

Fusk er å bryte reglane for hjelpemiddelbruk til eksamen. Konsekvensane av fusk til eksamen er alvorlege:

- Eleven eller privatisten kan få eksamen annullert
- Elevar som får eksamen annullert misser også standpunktkarakteren i faget

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Forts. Hjelpemiddel til eksamen

Modell 1 - Eksamen
Alle hjelpemidler er tillatt. Med bruk av nettbaserte hjelpemidler må IP-adressene være isolerte. Norsk, samisk, finsk og engelsk følger modell 1 for hjelpemiddelbruk.

Modell 2 – Todelt eksamen
Del 1 – Skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler er tillatt.
Del 2 – Alle hjelpemidler er tillatt. Med bruk av nettbaserte hjelpemidler må IP-adressene være isolerte.
Matematikk følger modell 2 for hjelpemiddelbruk.

Fråvær eksamen

- Førebuingsdagen er ein del av eleven sin eksamen. Dersom eleven var sjuk på førebuingsdagen treng eleven ikkje ny legeerklæring for sjølve eksamensdagen – gjeld munnleg og skriftleg. Eleven kan også velje å gjennomføre eksamen sjølv om han/ho var sjuk på førebuingsdagen

- NOR1415 – dokumentert fråvær ein dag – eleven får karakter. NB! Skulen må IKKJE føre sjuk i PAS, sidan dette fører til at eksamenssvaret som eleven har levert blir borte for sensor!

- Sjå ny § 3-28a

Nytt vitnemålsskriv (gs) 2016 på plass